

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ „ЈОВАН ЦВИЈИЋ” САНУ

**ПРОГРАМ СТАЛНОГ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА,
СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ДИРЕКТОРА
ЗА ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ 2014/2015. И 2015/2016.**

**КАКО СЕ ЗАШТИТИТИ
ОД ПРИРОДНИХ НЕПОГОДА**

Назив семинара

Како се заштитити од природних непогода

Каталожки број семинара

586

Компетенција

K1

Приоритет

P5

Аутор семинара

мр Марко В. Милошевић

Координатор семинара

мр Милена Панић

Реализатори семинара

др Јелена Ђалић, мр Драгана Миљановић, Драгољуб Штрбац, мр Милован Миливојевић, мр Јелена Ковачевић-Мајкић, мр Ана Милановић Пешић, мр Милена Панић, мр Марко В. Милошевић

Контакт

seminar@gi.sanu.ac.rs

Тел: 011.2.636.594, моб. 064.197.2.993

www.gi.sanu.ac.rs

Борба са проблемом последица природних непогода има два аспекта. Први подразумева демистификацију генезе и цикличности непогода, јер се услед учесталог пласирања квазинаучних чињеница путем јавних медија све чешће појављују погрешна тумачења овог проблема. Други аспект је спречавање и ублажавање последица насталих дејством непогода. Теоријско-методолошки оквир географије нуди активистички приступ решавању оба аспекта. Јачање свести код људи и указивање на просторе у Србији који су рањиви од одређених врста непогода су задаци на које може да одговори географија. У том контексту Географски институт „Јован Цвијић” САНУ од 2008. године реализује семинаре који имају за **циљ да заштите људске животе и умање последице изазване дејством природних непогода**. Реализација овог циља може се хронолошки поделити на два пројектна циклуса. Први пројектни циклус реализован је у периоду од 2008. до 2014. године под називом програма стручног усавршавања „ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И НАСТАВА ГЕОГРАФИЈЕ”. Задаци у овом циклусу су били:

- Јачање свести о присуству природних непогода у простору
- Оспособљавање за самостално спровођење активности неопходних уколико су изложени дејству природне непогоде
- Развијање свести о потреби консултовања јавних и стручних служби при изградњи грађевинских и инфраструктурних (стамбених и привредних) објеката

Други пројектни циклус ће бити реализован у периоду од 2014. до 2018. године, под називом програма стручног усавршавања „КАКО СЕ ЗАШТИТИТИ ОД ПРИРОДНИХ НЕПОГОДА”. Примарни задатак у овом другом циклусу је оспособљавање наставника и професора у основним и средњим школама да пренесу на ученике знања и вештине које се односе на природне непогоде.

Садржај програма:

ПРВИ ДАН

1. ШТА ЈЕ ТО ПРИРОДНА НЕПОГОДА

- Дефиниција, елементи и класификација природних непогода

2. УПРАВЉАЊЕ ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА

- законска регулатива (закон о Ванредним ситуацијама, Закон о водама, итд)
- институционални оквир (Министарства, Сектор за ванредне ситуације, водопривредна предузећа)
- планска документа - Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама

3. УГРОЖЕНОСТ СТАНОВНИШТВА СРБИЈЕ ПРИРОДНИМ НЕПОГОДАМА

- интерне природне непогоде (непогоде којима су изложени на територији Републике Србије).
- екстерне природне непогоде (непогоде којима је изложен већи број становника Србије приликом туристичких боравака у иностранству).
- просторна и временска дистрибуција непогода.

4. ИЗВОРИ ПОДАТАКА О ПРИРОДНИМ НЕПОГОДАМА

- визуелни – препознавање зоне дејства одређене природне непогоде на основу морфолошких индикатора и њима сличних показатеља.
- електронски (интернет, радио и телевизија).
- штампани (тематске и топографске карте, стручни и научни радови, монографије, елаборати, просторни планови, ...).

- институционални (дирекције за изградњу града, урбанистички заводи, водопривредна предузећа, факултети, институти).

5. ГЕОФИЗИЧКЕ НЕПОГОДЕ – ТЕКТОНСКЕ

- земљотрес, цунами, вулканизам. Препознавање непогоде и како се заштитити

6. ГЕОФИЗИЧКЕ НЕПОГОДЕ – ПАДИНСКИ ПРОЦЕСИ

- клизиште, одрон, лавина, пропадања у красу. Препознавање непогоде и како се заштитити

7. ХИДРОЛОШКЕ НЕПОГОДЕ

- поплава, бујица. Препознавање непогоде и како се заштитити

8. КЛИМАТСКО-МЕТЕОРОЛОШКЕ НЕПОГОДЕ

- екстремне температуре, олујна невремена, град, тромба, електрична пражњења, снежни наноси. Препознавање непогоде и како се заштитити

ДРУГИ ДАН

9. ОБРАЗОВАЊЕ И ПРИРОДНЕ НЕПОГОДЕ

- образовање у систему превенције и заштите од природних непогода

10. ЕВАЛУАЦИЈА САДРЖАЈА О ПРИРОДНИМ НЕПОГОДАМА У НАСТАВИ ГЕОГРАФИЈЕ У СРБИЈИ

- анализа постојећих наставних планова и могућност примене знања и вештина о непогодама у настави.

11. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА САДРЖАЈА И ВЕШТИНА О НЕПОГОДАМА У НАСТАВИ

- анализа наставних планова одређених предмета кроз које се могу обрадити садржаји о непогодама.

12. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА САДРЖАЈА И ВЕШТИНА О НЕПОГОДАМА У НАСТАВИ

- панои, игрице, обележавање 13. октобра (Светски дан борбе против непогода)

13. НАСТАВНА СРЕДСТВА ЗА ДЕМОСТРИРАЊЕ ПРИРОДНИХ НЕПОГОДА

- како направити моделе за демонстрирање поплаве, клизишта, ... (теоријски)

14. НАСТАВНА СРЕДСТВА ЗА ДЕМОСТРИРАЊЕ ПРИРОДНИХ НЕПОГОДА

- како направити моделе за демонстрирање поплаве, клизишта, ... (практичан рад)

15. КАКО УРАДИТИ МИНИ СТУДИЈУ УГРОЖЕНОСТИ ШКОЛЕ / ОКОЛИНЕ ОД ПРИРОДНИХ НЕПОГОДА

- структура и извори података за израду студије

16. КАКО УРАДИТИ МИНИ СТУДИЈУ УГРОЖЕНОСТИ ШКОЛЕ / ОКОЛИНЕ ОД ПРИРОДНИХ НЕПОГОДА

- практичан рад